

2019. június 9. – Pünkösdvasárnap – Jn 14,14-26 és 20,19-23 – Szentlélek és tanúságtevő küldetés

Úgy érzem, hogy János evangéliumának két fejezetét és megjelölt passzusait egybe kell olvasnunk, amikor (kapcsolódva a Pünkösd emlékünnepéhez) a Szentlélek üdvtörténeti szerepéről elmélkedünk.

Az Újszövetség szerint a Szentlélek először Jézus Krisztus életében fejezte ki működését, majd pedig Jézus földi életének lezárultával kiáradt a tanítványokra, hogy általuk folytatódhasson az evangéliumi tanúságtétel. Vagyis a Szentlélek biztosítja Isten tervének folytonosságát és folytathatóságát, megteremtve a kapcsolatot a tanítványok számára a Jézus megtestesülését és mennybemenetelét követő idők között.

A János által megidézett epizódok e kétfajta idő határmezsgyéjéről valók, azaz két világ határáról, amelyeknek az egzisztenciális különbsége sokkoló félelemmel tölthette el a tanítványokat: a mindennapi világgal felhagyva a Mesterrel együtt élni (a múltban), és (a jövőben) élve maradni a Mester eltávozta után, a mindennapi világban immár idegenül. Jézus, ahogyan János közvetíti, mélyen átérezte az árván maradt tanítványok helyzetét, ezt a bizonyos senkiföldje-helyzetet. Ezért szólnak az Utolsó vacsorán utolsó szavai a Szentlélekről, a tanítványok másík, immáron örökre szóló pártfogójáról (*paraklétosz*): „*Kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja őt, nem is ismeri; ti azonban ismeritek őt, mert nálatok lakik, sőt bennetek lesz*” (Jn 14,16-17). És ezért lesz már a Feltámadás estéjén Jézus legelső gesztusa a tanítványok felé rálehelés, a Lélek konkrét és szimbolikus átadása: „*Békesség néktek! Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket. Ezt mondván rájuk lehelt, és így folytatta: „Vegyetek Szentlelket!”*” (Jn 20,21-23).

Látnunk kell azonban, hogy a *paraklétosz*-Szentléleknek nemcsak az esendő embert kell vigasztalni a tanítványokban, de erőt is kell adnia bennük a küldetésre választott apostolnak is. Az Utolsó vacsora búcsúbeszédében elhangzó jézusi biztatás és ígéret a Feltámadást követő első jézusi megjelenés különös epizódjában (ahogyan Jézus középre áll, megmutatja sebeit, a tanítványokra lehel) a tanúságtétel parancsává és a bűnbocsánat hatalmának felelősségévé súlyosul – „*Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket. ... Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek, akikéit pedig megtartjátok, azoknak a bűnei megmaradnak*” (Jn 20,21-23) –, nem utolsósorban azt a súlyos dilemmát is magában foglalva (legalábbis János szövege szerint), hogy Jézus tanítványa egyáltalán megtagadhatja-e a bűnbocsánatot.

Berta Erzsébet